

MODELIMYND

uppgávur verða tiknar frá fólki, so ávirkar tað eisini orku og áræði, sigur Dennis Holm.

Hann vísir á, at ivaleyst kenna vit øll dømi um fólk, sum hava verið væl fyrri og klárað seg sjálvi, men tá uppgávan at klára seg sjálván í gerandisdegnum verður tikin frá fólki, eftir at tey flyta inn á ellisheim, gongur skjótt skeiva vegin.

Hann vísir tó eisini á dømi, sum venda øvugta vegin. Ein eldri persónur í Suðuroy fekk ikki pláss á ellisheimi, og tí mátti viðkomandi liggja so at siga óhjálpin í songini í rúma tíð og fekk tá bert heimahjálp.

– Øll hildu, at tá viðkomandi umsíðir endaði á ellisheiminum til umlætting, so kom hann ikki út aftur. Men á ellisheiminum fekk viðkomandi hjálp frá fysioterapeutum til at venja kroppin upp aftur, og stutta tíð eftir gekk viðkomandi út aftur av ellisheiminum og flutti heim aftur, greiðir Dennis Holm frá.

Tað snýr seg ikki um góðskuna av ellisheiminum ella heimahjálpunum, tað snýr seg um, hvørt samfelagið megnar at geva okkara elstu borgarum tað tilboð, teimum tørvar.

Neyðuga loysnin

Í Íslandi, Danmark og øðrum grannalondum eru tey fyrri árum síðani farin frá teimum ellisheimunum, sum vit hava bygt seinastu árin, og ístaðin farin at gera tilgongdina hjá teimum elstu borgarunum meira líðandi. Tað heldur Dennis Holm, at føroyska samfelagið eigur at umhugsa.

Yvirskipað eiga fimm stig at mynda tilgongdina frá heiminum og til endan.

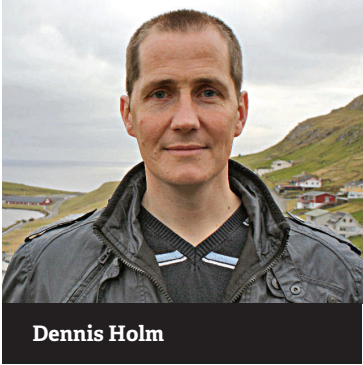
Búgva heima:

Geva fólki móguleika at búgva heima sum longst, har tey eisini kunnu fáa tilboð um heimahjálp.

Eldrabýlingar:

Tá eldri fólk ikki longur vilja búgva heima við hús, so áttu tey at havt móguleika fyrri at flutt til ein eldrabýling. Hetta er í høvuðsheitinum eitt vanligt øki við smáum sethúsum ella íbúðum, sum hava eitt høvuðssæti knýtt at sær.

– So skuldi tað verið so, at tey eldru í økinum kundu valt sær ta hjálp, tey mettu seg hava tørv á, og síðani rindað fyrri tað. Til dømis reingerð, vaska

SAVNIMYND

klæðir, mat og so framvegis, sigur Dennis Holm.

Hetta skuldi verið eitt øki bert fyrri tey eldru, sum eru væl fyrri, har tey kundu kent seg trygg, og samstundis havt beinleiðis samband við tilknýtt starvsfólk, um okkurt skuldi hent.

Eldrasambýli:

Síðani skuldi verið móguligt at farið á eldrasambýli. Hetta er fyrri tey, sum eru blivin eitt vet verri fyrri, og tískil hava tørv á tættari tilknýti til starvsfólk innan eldrarøktina. Hesi skulu kortini vera so mikið væl fyrri, at tey eru før fyrri at átaka sær uppgávur í gerandisdegnum.

Ellisheim:

Tá tú síðani gerst verri fyrri, og hevur tørv á meira hjálp, so er móguleiki at fara frá eldrasambýli til ellisheim. Á ellisheiminum eru betri móguleikar fyrri at veita tí einstaka hjálp í gerandisdegnum, bæði í samband við máltíðir, at fara á ves, í bað og líkandi.

Dementheim:

Gerst tú demetur, so áttu tú at sloppið á heim ella deildir á ellisheimum fyrri tey dementu. Hetta tí, at tað hvørki gagnar starvsfólkum ella búfólkunum, at tey dementu og tey mentalt kláru skulu búgva undir sama taki.

– Í Føroyum hava vit ikki býtt tey eldru í bólkar, har hvør bólkur fær júst tað, sum kann geva teimum góðsku og virðing á ellisárunum. Tí er tað ein stór avbjóðing at broyta alt eldraðkið til at vera meira líðandi og virðiligt fyrri allar partar, sigur Dennis Holm.

Hann vísir á, at síðani kommunurnar yvirtóku eldraðkið 1. Januar í 2015, hava tey í Suðuroynni gjørt nakrar broytingar. Millum annað er heimahjálpin uppræðfest, fleiri fáa

heimahjálp, og brúkararnir fáa fleiri tímar.

– Veruleikin er, at tann skipanin, vit hava brúkt hundræðtals milliúnir uppá í Føroyum, hvørki hevur nøktandi tilboð til tey gomlu, ella er figgarliga skilagóð, sigur Dennis Holm.

Hann vísir á, at kommunurnar í Suðuroynni finga at vita, at eldraðkið í oynni kostaði landinum 43 milliúnir kr. at umsita í 2013. Veruleikin vísti seg tó at vera, at kostnaðurin í 2015, sum var 1. árið, kommunurnar umsótu økið, var nakað oman fyrri 50 milliúnir kr.

– Tað merkir, at tað er avbjóðandi hjá kommunum at reka økið og ikki minst at gera neyðugar nýggjar ilgur, sigur Dennis Holm.

– Tey allar flestu vilja búgva heima sum longst. Tí hava vit valt at uppræðfesta heimatænastuna, sum eisini er munandi bíligari at reka, og sum er betri fyrri teir borgarar, sum enn eru førir fyrri at klára ymiskt í gerandisdegnum sjálvir, sigur Dennis Holm at enda.